Η επιστροφή του εφιάλτη...

Του Κώστα Στούπα

Δεν έχει γίνει αντιληπτό αν το 'χουν καταλάβει στην κυβέρνηση ή παραμένουν ακόμη υπό την επήρεια της "ναρκοληψίας" της "καθαρής" εξόδου. Το κλίμα στην οικονομία αλλάζει δραματικά, καθώς εκτός από τον παράγοντα της περιόδου μακροχρόνιας πολιτικής αστάθειας (που περιγράφαμε χθες) προκύπτουν και άλλες καθοριστικές αλλαγές σε βασικές παραμέτρους.

Κώστας Στούπας

Το 2018 δεν εξελίσσεται σε εύκολη χρονιά για την οικονομία όπως το 2017, το '16 και το '15. Και αυτό λαμβάνει χώρα πριν ακόμη προκύψει κάποια "σκιά" στις ευοίωνες προοπτικές της παγκόσμιας οικονομίας.

Για δεύτερη φορά μέσα σε ένα μήνα περίπου η τιμή του αργού πετρελαίου χθες ξεπέρασε τα 65 δολάρια το βαρέλι. Στις αρχές του 2017 ήταν στα 45 δολ. και στις αρχές του '16 στα 30 δολ. Στις αρχές του 2014 ήταν πάνω από 100 δολ. το βαρέλι.

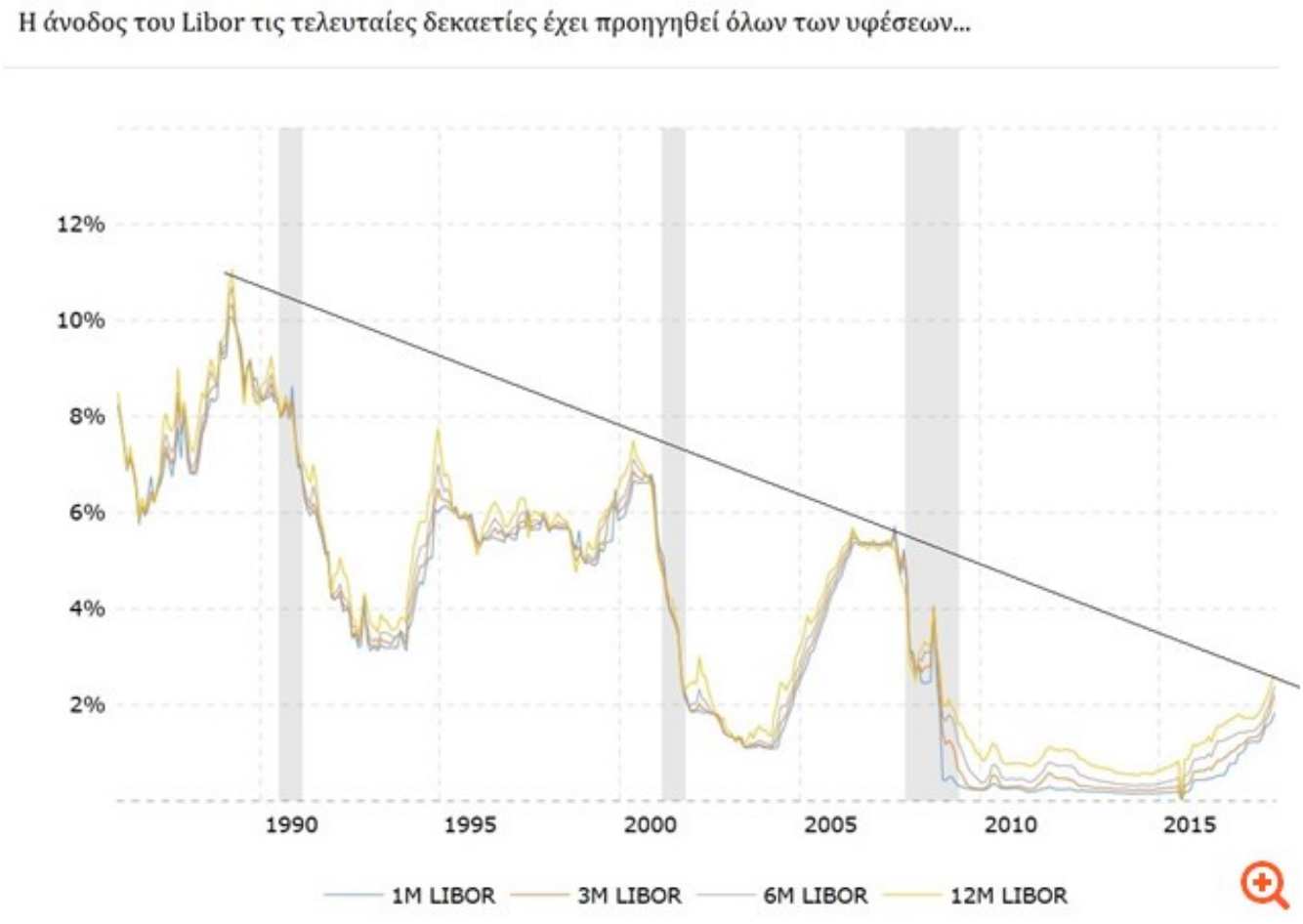
Ένας από τους βασικούς παράγοντες που οδήγησαν στην χρεοκοπία του 2010 εκτός της δημοσιονομικής κραιπάλης με δανεικά ήταν η εκτίναξη της τιμής του πετρελαίου τα χρόνια που προηγήθηκαν.

Την τελευταία τριετία μόνο από την πτώση της τιμής του πετρελαίου έχουν μείνει στην ελληνική οικονομία πάνω από 10 δισ. ευρώ τα οποία συνεισέφεραν στη βελτίωση του κλίματος και την σταθεροποίησή της.

ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ (εκατ. ευρώ)										
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΣΥΝ/ΓΩΝ (Ι.Α + Ι.Β + Ι.Γ + Ι.Δ)	**-35.342,5**	**-36.566,2**	**-29.322,9**	**-25.732,2**	**-20.715,3**	**-7.325,5**	**-3.687,6**	**-2.912,6**	**-404,5**	**-1.872,0**
ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (Ι.Α + Ι.Β)	**-27.647,9**	**-28.681,8**	**-21.631,3**	**-18.257,2**	**-12.681,3**	**-7.190,6**	**-5.026,6**	**-3.979,0**	**-298,8**	**-1.270,5**
ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΑΓΑΘΩΝ (Ι.Α.1 - Ι.Α.2)	**-42.787,7**	**-44.363,4**	**-33.136,0**	**-30.379,0**	**-26.290,7**	**-21.030,7**	**-20.776,0**	**-22.252,2**	**-17.231,2**	**-16.581,9**
ΙΣΟΖΥΓΙΟ καυσίμων	-6.852,7	-9.821,2	-5.645,0	-7.275,1	-8.229,5	-8.262,0	-6.913,5	-6.275,4	-4.208,1	-2.832,5
ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΑΓΑΘΩΝ χωρίς καύσιμα	-35.935,0	-34.542,1	-27.491,0	-23.103,9	-18.061,2	-12.768,6	-13.862,5	-15.976,8	-13.023,1	-13.749,3
ΙΣΟΖΥΓΙΟ πλοίων	-5.428,5	-4.674,2	-3.305,5	-3.505,5	-3.260,2	-1.038,5	-1.479,0	-2.145,9	-431,2	-141,3
ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΑΓΑΘΩΝ χωρίς πλοία	-37.359,2	-39.689,2	-29.830,5	-26.873,5	-23.030,5	-19.992,2	-19.297,0	-20.106,3	-16.800,0	-16.440,6
ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΑΓΑΘΩΝ χωρίς καύσιμα και πλοία	-30.506,5	-29.868,0	-24.185,5	-19.598,3	-14.801,1	-11.730,2	-12.383,6	-13.830,9	-12.591,9	-13.608,0
Εξαγωγές αγαθών	**20.624,2**	**21.921,4**	**17.721,0**	**21.031,1**	**23.840,2**	**27.147,3**	**26.895,6**	**26.788,0**	**24.787,2**	**24.486,7**
Καύσιμα	2.607,2	3.358,0	2.771,3	4.438,1	5.903,3	9.177,7	9.485,1	9.049,8	6.713,7	6.156,1
Πλοία (πωλήσεις)	2.275,4	1.582,0	771,7	798,6	754,7	737,8	443,0	626,0	175,5	156,1
Αγαθά χωρίς καύσιμα και πλοία	15.741,7	16.981,5	14.178,0	15.794,4	17.182,2	17.231,8	16.967,6	17.112,1	17.898,0	18.174,5
Εισαγωγές αγαθών	**63.412,0**	**66.284,7**	**50.857,0**	**51.410,1**	**50.130,9**	**48.177,9**	**47.671,6**	**49.040,2**	**42.018,4**	**41.068,6**
Καύσιμα	9.459,9	13.179,2	8.416,3	11.713,2	14.132,8	17.439,7	16.398,5	15.325,2	10.921,8	8.988,7
Πλοία (αγορές)	7.703,9	6.256,1	4.077,2	4.304,2	4.014,8	1.776,2	1.921,9	2.771,9	606,7	297,3
Αγαθά χωρίς καύσιμα και πλοία	46.248,2	46.849,4	38.363,5	35.392,7	31.983,3	28.962,0	29.351,1	30.943,0	30.489,9	31.782,6

Άλλος ένας ανησυχητικός παράγοντας για τη διεθνή οικονομία που έχει αρχίσει ήδη να επηρεάζει άμεσα την ελληνική είναι η εκτόξευση τις τελευταίες εβδομάδες του βραχυπρόθεσμου διατραπεζικού επιτοκίου Libor.

Το Libor λοιπόν έχει σκαρφαλώσει κοντά στο 2,5% όταν στα τέλη του 2017 ήταν στο 1,69% και πριν δύο χρόνια ήταν κοντά στο 0,20%. Το Libor είναι το αντίστοιχο του Euribor της ζώνης του Ευρώ.

Με απλά λόγια η αύξηση του βασικού επιτοκίου σημαίνει πως οι δανειολήπτες θα πληρώνουν περισσότερα για τόκους και αυτό θα έχει σαν συνέπεια τα νοικοκυριά να ξοδεύουν λιγότερα, μειώνοντας τη ζήτηση για κατανάλωση η οποία στις ΗΠΑ ευθύνεται κατά 70% για την μεταβολή του ΑΕΠ.

Τικ τακ...

Όλες οι διορθώσεις των χρηματιστηριακών αγορών, τα κραχ και οι περισσότερες υφέσεις στην οικονομία έχουν προκύψει μετά από μια περίοδο ανόδου των βασικών επιτοκίων.

Πριν ξεκινήσει μια πτώση στο χρηματιστήριο ή στην αμερικάνικη οικονομία τα βραχυπρόθεσμα επιτόκια έχουν ολοκληρώσει έναν ανοδικό κύκλο, καθώς η Κεντρική Τράπεζα διακόπτει την άνοδο και παρεμβαίνει με αλλεπάλληλες μειώσεις των επιτοκίων. Ανάλογα προσαρμόζονται τα διατραπεζικά επιτόκια, το Libor και το Euribor.

Το κραχ του 2008 π.χ. και η ύφεση που ακολούθησε προέκυψαν όταν το Libor είχε μετακινηθεί από το 1 στο 5,5%. Το κραχ του 2000 και η ύφεση που ακολούθησε προέκυψαν όταν το καθοριστικό αυτό επιτόκιο είχε σκαρφαλώσει από το 3 στο 7%. Τη δεκαετία του ‘80 το Libor είχε μετακινηθεί από 6 στο 11%.

Κάθε φορά βλέπουμε πως το χαμηλό και το υψηλό του κύκλου του διατραπεζικού επιτοκίου είναι χαμηλότερα από την προηγούμενη φορά. Αυτός είναι ένας λόγος να μην μπορούμε να προσδιορίσουμε περίπου πού τελειώνει ένας κύκλος ανόδου και πόσο καιρό μπορεί να παραμένει στα υψηλά χωρίς παρενέργειες στην οικονομία...

Το γεγονός όμως πως την τελευταία δεκαετία έχουμε βυθιστεί στη ζώνη των μηδενικών και αρνητικών επιτοκίων αλλάζει δραστικά τους κανόνες καθώς ναρκοθετεί το μηχανισμό της εμπιστοσύνης απέναντι στην αξία του χρήματος.

Αυτά όμως αποτελούν προβληματισμούς για τις συνολικότερες εξελίξεις στην παγκόσμια οικονομία τα επόμενα χρόνια. Προς το παρόν, στην καθ’ ημάς "Κούβα” των Βαλκανίων η άνοδος της τιμής του πετρελαίου ολοκληρώνει την αποστράγγιση της οικονομίας, μετά την φορολογική της λεηλασία από την κυβέρνηση και η άνοδος του Libor αυξάνει τη διάθεση των επενδυτών για αποφυγή ρίσκου από πιθανούς δανειολήπτες με υψηλές πιθανότητες αθέτησης υποχρεώσεων.

Όπως αντιλαμβάνεστε η Ελλάδα παραμένει πρώτη στην Ευρώπη...

Είναι φυσικό πως η επιδείνωση των συνθηκών στην οικονομία θα έχει άμεσες συνέπειες στην ικανότητα συνέχισης των δημοσιονομικών πλεονασμάτων και τη δυνατότητα του κράτους για διατήρηση των δαπανών στα σημερινά επίπεδα.

Η ιστορία επαναλαμβάνεται σαν φάρσα έλεγε ο Μαρξ. Φαίνεται να έχει δίκιο. Την περίοδο 2004-2009 οι δαπάνες για μισθούς και συντάξεις του δημοσίου εκτοξεύθηκαν. Την ίδια περίοδο η τιμή του πετρελαίου εκτοξευόταν και η διάθεση για αποφυγή του ρίσκου αυξάνονταν. Ο συνδυασμός όλων αυτών έριξε τη χώρα στα "βράχια”...

Την τριετία των ΣΥΡΙΖΑΝΕΛ οι εργαζόμενοι στο στενό δημόσιο τομέα μετά από μια μικρή μείωση ξεπέρασαν πάλι τις 800 χιλ. Οι προσωπικές συνεντεύξεις για τη στελέχωση της δημόσιας διοίκησης επανέρχονται προς τέρψιν των κομματικών αφισσοκολητών και ο χρόνος που ποτέ δεν σταμάτησε να μετρά αντίστροφα επιταχύνει το μέτρημα...

Το λάθος μείγματος της οικονομικής πολιτικής είναι η μια αιτία που το 2017 η κυβέρνηση έπεσε έξω από τον αρχικό στόχο για ανάπτυξη στο 2,7%. Η άλλη αιτία ήταν η απουσία μεταρρυθμίσεων και η επιδείνωση της ανταγωνιστικότητας.

Το 2017 ήταν η καλύτερη χρονιά των τελευταίων πολλών ετών για τη διεθνή και την ευρωπαϊκή οικονομία. Το 2018 το κλίμα έχει αρχίσει να χαλάει...

Όταν η ευρωπαϊκή και η αμερικάνικη οικονομία "φταρνίζονται” η οικονομία της Ελλάδας παθαίνει

πνευμονία...

kostas.stoupas@capital.gr

28.03.2018

Πηγή: www.capital.gr/